

Velja po pošti:
za celo leto naprej... K 50—
za en mesec... „ 4.50—
za šestmesečno... „ 25—
za ostalo inozemstvo... „ 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej... K 40—
za en mesec... „ 4—
za šestmesečno... „ 3.50—
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 10—
za šestmesečno... „ 12—
za ostalo inozemstvo... „ 15—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvarsta (30 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)
za enkrat... po 50 v
za dva... po 45 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petstvarsta K 1—
izhaja vsak dan izvenmiki nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosa-here. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Cesar Karl odstopil. — Cesar Viljem pobegnil. — Republika zmaga.

Nova doba v svetovni zgodovini.

Mal list papirja leži pred nami, a težke in usodne vsebine. Zgodovina političnega sveta se končala svojo dobo in kri zadnjih štirih let jo je zapečatila. Stiri dolga leta je zlo delo dejanje, v smrti grozi milijonov in milijonov spočeto. Vsi smo vedeli, da bo prišlo. Danes se vrši likvidacija dolgov in storjenih krivic iz za dolgih stoletij, vendar je človeku zdi, da je preveč, da bi človek mogel vse doumeti, vsa dejstva in vse posledice.

Čonosi nemški cesar kot ubežni kralj v slovenski baladi išče varstva med holandskimi ribiči, kjer je slekel ponosno unitorno in oblekel revno civilno suknjo. Beži pred upornimi lastnimi vojniki. Mora bežati, ker se ni hotel pravočasno žrtvovati in prostovoljno odstopiti. In za njim padajo krone z glav na Bavarskem, Saškem, Oldenburškem, v Sachsen-Weimarju, na Virtemberskem in tako gre vrsta dalje in pojde, dokler bo še kaj nemških knezov sedelo na prestolih. Ni jih malo. Celo za eksport jih je bilo preveč, a morda en dan se in ne bo jih več.

In kakor bi hotel slučaj — če so slučaji —, umrl je isti dan generalni ravnatelj paroplovne družbe Hamburg - Amerika, znani Ballin, mož velikanske veljave in vpliva, steber in moč vsenemske propagande, ki ga po velikem delu zadeva krivda nad svetovno vojsko. Ko se danes likvidira žalostna dedščina vsenemskega militarizma, je Previdnost hotela, da tudi ta mož likvidira svoje delovanje na svetu za večno.

Isti dan je umrl na Dunaju voditelj nemško - avstrijske socialne demokracije, eden najbolj sposobnih mož v njenih vrstah, ki je do zadnjega bil močan jez socialni revoluciji v vrstah nemških socialističnih mas, katerih idol je bil njegov sin dr. Eric Adler, znan in priljubljen med masami, posebno odkar je njegova krogla zadela ministrskega predsednika Stürgkha.

Na Dunaju se ob mrtvaškem odru rajnega Adlerja pripravljajo, da proglase socialno republiko. Rdeči gardisti že gospodarijo po sobanah cesarskega dvora in Schönbrunn. Cesar Karl pa je izdal svoj zadnji proglas, da se odpoveduje in odstopa. Z njim zapuša po nad 600-letnem vladanju avstrijski prestol zadnji Habsburžan. Veliko tragike leži v tem činu, Grehi prednikov so se masčevali nad njim, ki je na vseh dogodkih, ki so porodili te razmere, bil skoroda neudeležen. Osebnost plemenitosti in odkritega poštenja zadnjemu Habsburžanu Karlu ni nihče odrekal. Hotel je dobro, a ni znal in ni imel sposobnosti in dovolj močne volje za to. Še njegov zadnji razglas nosi očitne znake njegove osebnostne plemenitosti.

Pa vrsta še ni končana. Prihaja že vest, da je francoski ministrski predsednik Clemenceau moral odstopiti, oziroma da je od vojaških in delavskih svetov celo že ujet. Ni še potrjena ta vest, toda mogoča je. Tudi s tem možem, ki nosi značilni priimek »tiger«, izginja s pozorišča osebnost, ki je imela železno voljo, to vojsko nadzirati do danes. Proces razkrajanja se kaor španska bolezen ne ustavlja na državnih mejah ali ob strelskih jarkih. Širi se dalje in naprej. Kam še? Je li sedaj na vrsti španska ali Italija?

Svet se po socialni revoluciji, ki bo dolgotrajna in krvava, bliža novemu razvoju, novim oblikam. In Bog daj, srečnejši bodočnosti!

Cesar Karl - odstopil.

Dunaj, 11. nov. (Kor. urad.) Cesar Karl je izdal nastopni razglas: Odkar sem bil zasedel prestol, sem se neprestano trudil, svoje narode izvesti iz grozot vojne, ki je izbruhnila brez moje krivde. Nisem se obotavljal vpustiti ustavno življenje in sem svojim narodom odprl pot do njihovega samostojnega državnega razvoja. Slej kot prej poln nepremisljive ljubezni do vseh svojih narodov, nočem, da bi moja oseba zaprečevala njihov svobodni razvoj. V naprej priznavam odločbo, ki jo Nemška Avstrija sklene o svoji bodoči državnosti. Vlado je potom svojih zastopnikov prevzelo ljudstvo. Odpovedujem se vsakršnemu udeleževanju pri državnih poslih. Hkrati odpuščam svojo vlado.

Karl m. p. Lammasch m. p.

Monarhistični prevratni poizkus na Dunaju.

Dunaj, 11. nov. Odkrili so priprave za monarhistični prevrat na Dunaju pod vodstvom visokih častnikov. Vsled tega je državni svet sklenil proklamirati že jutri republiko ter je ukazal že danes zasesti javna poslopja. Ob 11. uri dopoldne je prišel močan oddelek Rdeče garde s strojnimi pred vojno ministrstvo in vojaško poveljništvo, zasedel poslopja ter razobesil ob navzočnosti velike množice rdečo zastavo. Drugi oddelki so zasedli cesarjev grad Schönbrunn, kjer se mudi cesar s svojo rodbino. Zopet drugi oddelki so zasedli dvor, ki so ga proglasili za narodno last, cesarsko zakladnico, dvorne muzeje, brzojavno centralo in druga javna poslopja.

Dunaj, 11. nov. Vesti, da bi se cesar z rodbino mudil v Schönbrunn, ki je zaseden od rdeče garde, ne odgovarjajo resnici. Cesar se nahaja s celotno rodbino v gradu Eckartsau.

Dunaj, 11. nov. »Arbeiterzeitung« piše: Cesarjev grad Schönbrunn je bil danes na ukaz državnega sveta zaseden od čet, da varujejo osebo cesarja. List pripominja: Znano je, da se na ta način vrši danes zapiranje nekdanjih vladarjev. »Achtuhrbl.« piše, da je zasedenje Schönbrunn s četami v zvezi z odkritjem monarhistične zarote, ki je imela namen izvršiti s pomočjo visokih častnikov prevrat.

Nemški socialni demokrati za združitev z Nemčijo.

Dunaj, 11. nov. V članku o bodočnosti Avstrije piše »Arbeiterzeitung«, da se zahteve socialne demokracije v Avstriji, naj se Nemška Avstrija proglasi kot republika in pridruži kot del Nemčiji, ne smejo smatrati kot izraz navdušenja za Nemčijo, marveč ker zahteva to dejanski položaj.

Pridružitev Nemške Avstrije Nemški republiki.

Dunaj, 11. nov. (K. u.) Državni kancler dr. Renner je danes ob desetih dopoldne za narodno zborovanje, ki se vrši jutri, vložil zakonski osnutek, da naj se Nemška Avstrija proglasi za republiko in za sestavni del Nemške republike.

Dunaj, 11. nov. (K. u.) Predsednik državnega sveta Seitz in državni kancler dr. Renner ter državni notar dr. Sylvester so se zglasili pri ministrskem predsedniku dr. Lammascu, da mu poročajo o sklepu državnega sveta. Naprosili so ministrskega predsednika, naj sklep sporoči prizadetim činiteljem.

Nemško-avstrijska republika se bo združila z Nemčijo.

Dunaj, 11. nov. Predlog nemškoavstrijskega državnega zbora za pridruženje Nemčiji je bil soglasno sprejet. Drugi del predloga, da naj se proglasi nemškoavstrijska republika, je bil sprejet z večino glasov proti glasovom krščanskih socialcev.

Generalna stavka na Dunaju.

Dunaj, 11. nov. Danes zvečer so se vršila v vseh dunajskih okrajih zborovanja. Jutri se proglasi generalna stavka. Železnice bodo počivale eno uro, cestna železnica tri ure. Popoldne je velik manifestacijski obhod mimo parlamenta, kjer zboruje Narodni svet.

Dr. Viktor Adler umrl.

Dunaj, 11. nov. (Kor. urad.) Voditelj avstrijske socialne demokracije dr. Viktor Adler je danes zjutraj v nekem dunajskem sanatoriju umrl za kapjo.

Demobilizacija avstrijske armade.

Včerašnja seja kabinetnega sveta pod predsedstvom državnega kanclerja dr. Rennerja je trajala tri ure ter se je sporočilo, da bo celotna demobilizacija bivše avstro-ogrske armade v osmih dneh končana.

Alkoholna prepoved v nemški Avstriji.

Dunaj, 11. novembra. Državni svet je sklenil izdati splošno prepoved za prodajanje alkohola v nemški Avstriji. Prepoved stopi takoj v veljavo.

Vojna akademija v Dunajskem Novem mestu — razpuščena.

Dunaj, 11. nov. Vojna akademija v Dunajskem Novem mestu je bila včeraj razpuščena.

Zadnja seja avstrijske poslanske zbornice.

Dunaj, 11. nov. Jutri se vrši zadnja seja poslanske zbornice, ki jo bo otvoril predsednik dr. Gross s kratkim nagovorom, nakar se bo zaključila ter bo za vselej prenehal avstrijski državni zbor.

Seidler — odpuščen.

Dunaj, 10. nov. (K. u.) Kakor izvemo, je kabinetni ravnatelj dr. vitez pl. Seidler na lastno prošnjo iz službe odpuščen.

Cesar Viljem pobegnil na Holandsko.

Berlin, 11. nov. (Kor. urad.) Cesar Viljem je z desetim gospodi svojega spremstva dospel v Arnheim na Holandskem in se bo tamkaj nastanil v vili barona Bentinga.

Berlin, 10. nov. (Kor. urad.) Delavski in vojaški svet poroča: Cesar, cesarica in prestolonaslednik so v avtomobilih došli v Maastricht in pričakujejo tam odločitev holandske vlade glede dopustitve bivanja na Holandskem.

Amsterdam, 10. novembra. (K. u.) O polnoči se iz zanesljivega vira poroča, da je nizozemska vlada sklenila internirati cesarja. Cesar se še nahaja v Eysdenu ter se jutri ob 8. uri 15 min. odpelje v Middachten.

Amsterdam, 10. nov. (Kor. urad.) Nizozemski časopisi poročajo: Danes ob 7. uri zjutraj je po cesti iz Visa v Eysden prispelo 10 avtomobilov, opremljenih s cesarskim grbom. Na avtomobilih so se vozili cesar, prestolonaslednik, generalfeldmaršal von Hindenburg, višji častniki ter dvorjani. Ob osmih je v Eysden prispel dvorni vlak z arhivi in osebjem Velikega glavnega stana. Avtomobile so naložili na vlak in cesar ter njegovo spremstvo so potovanje nadaljevali v severni smeri. Kakor se javlja pozneje, so cesar, cesarica, prestolonaslednik, feldmaršal von Hindenburg in spremstvo, vsega skupaj 51 oseb, dospeli na mejo. Zapustili so Maastricht, pa ne v smeri na Middelachten, ampak so se odpeljali na neki drugi grad grofa Bentincka.

Viljem v civilu.

Haag, 11. nov. Cesar Viljem se je na nizozemskih tleh preoblekel civilno. Spremstvo bo na Nizozemskem internirano. Cesar Viljem je bil o tem obveščen.

Saski kralj odstavljen.

Berlin, 11. nov. (Kor. u.) »Vörrwärts« poročajo iz Drazdan: Saski kralj je odstavljen.

Veliki vojvoda oldenburški odstavljen.

Hamburg, 10. nov. (Kor. urad.) Delavski in vojaški svet poroča brezlično iz Wilhelmshavena: Veliki vojvoda oldenburški je odstavljen.

Gera, 10. nov. (K. u.) Knez Henrik 27. Reuss, mlajšega kolena, se je zase in za svojo rodovino odpovedal prestolu.

Poznanj, 11. nov. Trdnjave mesta Poznanj so od včeraj v rokah vojaškega sveta. Vojaški svet je zasedel generalno poveljništvo, gubernijsko palačo, predsedstvo, brzojavno postajo in kolodvor.

Darmstadt, 11. nov. Vojaški svet je proglasil Hessensko za republiko ter odstavil velikega vojvodo.

Berlin, 11. nov. Tudi na vzhodu se ustanavljajo vojaški sveti. Tako so bili ustanovljeni vojaški sveti na Poznanjskem, v Kraljevcu in Insterburgu.

Berlin, 11. nov. Na Saškem in Virtemberskem in Hessenskem so proglašene republike. Z gradu saskkega kralja, ki je odstavljen, vihra rdeča zastava.

Monakovo, 11. nov. Bavarska kraljica Marija Terezija je danes vsled razburjenja zadnjih dni umrla.

Monakovo, 11. nov. Bivši ministrski predsednik Dandl in njegov namestnik Speidl sta s štirimi vojniki došla v kraljev grad Wildenpart, da kralja pregovore, naj se odpove prestolu. Kmalu nato je kralj naznanil, da se odpoveduje prestolu.

Berlin, 11. nov. Berlinska borza je zaprta.

Berlin, 11. nov. Vseučilišče je zaprto. Nad Berlinom je proglašen preki sod za plenjenje, ropanje, vlom in napade. Civilne osebe po osmih zvečer ne smejo na cesto.

Berlin, 11. nov. Jutri se bo delo zopet pričelo, danes večina listov ni izšla.

Berlin, 11. nov. Veliki vojvoda Sachsen-Weimar se je odpovedal prestolu ter mu je bil zajamčen za njega, rodbino in služabništvo prosti odhod.

Berlin, 11. nov. Dementirajo se vesti, da bi bila Hindenburg in bavarski kraljevič zbežala na Holandsko.

Hindenburg priznava novo vlado.

Kelmoraja, 11. nov. Delavski in vojaški svet poroča: Generalfeldmaršal Hindenburg in njegov prvi generalni kvartirni mojster Gröner sta kelmorajski delavski in vojaški svet zaprosila, naj pošlje v glavni stan vrhovnega poveljstva nemške armade svoje zastopstvo k važnemu posvetovanju. Danes je zastopstvo tja odpotovalo. Kakor je delavski in vojaški svet informiran, se je Hindenburg brzojavno s celo armado dal na razpolago novi vladi, da prepreči še večji kaos.

Nemčija sprejela premirje.

Berlin, 10. nov. (K. u.) Danes jutraj se je vršil razgovor državnih tajnikov. Sprejeli so se pogoji za premirje. Odposlancem so se izdala primerna navodila.

Bavarske čete zapuščajo Tirolsko.

Inomost, 11. nov. Bavarske čete so zapustile Inomost. Italijani so zasedli Brenner ter prodirajo proti Inomostu.

Albert Ballin umrl.

Hamburg, 9. novembra. (Kor. u.) Kakor poročajo, je umrl generalni avnatelj paroplovne proge Hamburg—Amerika Alb. Ballin v starosti 62 let.

Clemenceau odstopil.

Berlin, 11. nov. S Holandskega prihajajo poročila, da je francoski ministrski predsednik Clemenceau odstopil. Vzrok je baje razširjenje boljševiškega duha v francoski armadi. Francosko vojaštvo snuje delavske in vojaške svete, ki jih Clemenceau ni hotel priznati. Po drugih vesteh, ki so seveda tudi še nepotrjene, je Clemenceau že kot ujetnik v rokah delavskih in vojaških svetov.

Socialistični pokret v Franciji.

Berlin, 10. nov. (K. u.) Delavski in vojaški svet poroča: Francoska socialistična stranka priobčuje v listu »Humanité« manifest, v katerem se med drugim zahteva: odprava oblegovalnega stanja neposredno po sprejetju premirja, sprejem volilne reforme, nove volitve, amnestija zlasti za vojaške prestopke, udeležba delavskih odposlancev pri mirovni konferenci ter sočasno zborovanje mednarodnega socialistovskega mirovnega kongresa.

Pobratinstvo francoskih in nemških vojakov.

Lipsko, 10. nov. (K. u.) Sinoči je z zapadne fronte semkaj prispel pripadnik nemške armade in listu »Leipziger Abendzeitung« verodostojno povedal, da so se tih pred njegovim odhodom na več krajih zapadne fronte med nemškimi in francoskimi četami dogajali prizori iskrenega pobratimstva. Na obeh straneh so čete razvile rdeče prapore in pele socialistične pesmi. Francoske čete so pripovedovale, da so se že pred štirimi dnevi uprle štiri francoske divizije, vsled česar jih je general Foch moral umakniti s fronte. Baje so se slični dogodki pripetili tudi na nemško-angleški fronti.

Jugoslavija.

Vojna ladja Radecki pluje pod jugoslovansko zastavo.

Reka, 11. nov. Vojna ladja »Radecki« je odplula iz Pulja na Reko z našo zastavo. Italijanski admiral je zahteval, naj izobesi avstro-ogrsko zastavo, čemur pa se je moštvo bojne ladje uprlo. Italijanski admiral je nato predlagal, naj ladja pluje pod italijansko zastavo, nakar je pa moštvo izjavilo, da bo pod to zastavo še manj plulo. Končno je admiral dovolil izobesiti jugoslovansko zastavo, samo da odplujejo. — Ladja »Radecki« je odšla z Reke v Split.

Srbi v Sarajevu.

Sarajevo, 11. nov. Poveljnik srbskih čet polkovnik Živko Branković je obiskal vse tukajšnje verske poglavarje — metropolit, reis el ulema, nadbiskupa dr. Stadlerja in nadrabina.

Ravnopravnost latinice in cirilice v Bosni in Hercegovini.

Sarajevo, 11. nov. Narodno veče je v svoji seji dne 3. t. m. sklenilo, da je srbo-hrvatski jezik uradni jezik in da ste cirilica in latinica ravnopravni v notranjem in zunanjem uradovanju, vsled česar se razveljavljajo vse tozadevne naredbe prejšnje vlade, ki temu nasprotujejo.

Srbska vojska na pohodu proti Ogrski.

Osijek. Srbska vojska je že na poti v Osijek in Vukovar in sicer 1000 mož pehote, ki jih bo prebivalstvo slovesno sprejelo. Del konjenice in pehote je že došel do Dalja (20 km od Osjeka). Srbska vojska

ne želi, da bi jo porabili v ta namen, da bi krotila domače nemirno prebivalstvo, ker bi to imelo videz, da se Srbi zasedajo Slavonijo. Vojaki izjavljajo, da bi šli veliko rajše osvoboditi neosvobodjene brate na Ogrskem.

Iz Češke.

Katoliška Cerkev na Češkem.

Praga, 11. nov. Kot poroča »Našinec«, je sporočeno skupščini češke duhovščine, da je papež odobril statut zveze češke duhovščine za celo češko-slovaško državo. List naznanja, da se bo uredilo vprašanje celibata in patronata. Češki jezik bo cerkveni jezik. Cerkev bo narodna. Ločitev Cerkve od države se ne namerava, pač pa konkordat po srbskem vzorcu.

Češki polk št. 36.

Praga, 11. nov. Narodni izbor je odredil, da se zopet postavi pešpolk št. 36 v Mladi Boleslavi, ki je bil od avstrijske vlade razpuščen.

Cene na Češkem.

Praga, 11. nov. Cene na Češkem neprestano padajo. 1 kg zelja stane 8 vinarjev. V Plznu je padla cena surovega masla *od 64 na 30 kron.

Ukrajinci in Čehi.

Dunaj, 11. nov. Danes so se zglasili pri češkem pooblaščenca na Dunaju ukrajinski odposlanci ter imeli z njim daljšo konferenco.

Češka vzajemnost s Slovani.

Praga, 11. nov. Danes se je ustanovila tu družba za vzajemnost z drugimi Slovani ter bo ta družba stopila v stike z drugimi podobnimi družbami.

Škodove tovarne zopet delajo.

Pízenj, 11. nov. Škodove tovarne so danes zjutraj zopet pričele z delom.

Ogrska republika.

Budimpešta, 11. nov. Republikanska stranka je včeraj sklenila, da zahteva takojšnjo ustanovitev republike. Stranka zahteva nadalje konfiskacijo premoženja vojnih dobičkarjev v prid vojnim invalidom.

Ogrska zbornica bo razpuščena.

Budimpešta, 11. nov. Te dni je pričakovati razpusta ogrske zbornice.

Francozi proti Madžarom.

Budimpešta, 11. nov. Ententni generalisimus na Balkanu Franchet d'Esperey je nastopil proti Madžarom ob priliki, ko je bil grof Karolyi v Belgradu, zelo energično. Kadarkoli so hoteli Madžari v razgovorih prikriti svoje dejansko stanje, jih je Franchet d'Esperey nato spomnil. Ko je grof Karolyi rekel, da so Madžari nevtralni, je general odgovoril: »Ne vi; niste nevtralni, ampak premagani!«

Rumunski ultimati Mažarom.

Budimpešta, 11. nov. V Koložu se je ustanovil narodni odbor ogrskih Rumunov, ki je odposlal štiri odposlance v Jassy. V ultimatumu so sporočili budimpeštanski vladi, naj Madžari takoj izroče Rumunom 17 komitatov na vzhodnem Ogrskem.

Rumuni vdri na Ogrsko.

Kolož, 11. nov. Rumunske čete so zasedle proge ogrskih državnih železnic do Braša.

Rumunija v vojni z Nemčijo.

Budimpešta, 11. nov. Listi poročajo iz Bukarešte: Rumunija je od včeraj v vojni z Nemčijo. Na Rumunskem se je izvršila mobilizacija. Nemške oblasti zapuščajo Bukarešt.

Rumunska kriza.

Jassy, 9. nov. (K. u.) Kralj je sestavo novega kabineta poveril generalu Coandi.

Poljsko.

Boji med Poljaki in Nemci v Varšavi.

Varšava, 11. nov. Tu se je sestavil vojaški svet ter so pričeli Poljaki nastopati sovražno proti nemškim četam ter jih nočejo pustiti naprej. V Varšavi so Poljaki zasedli kolodvor. Na cestah se vrše boji.

Varšava, 11. nov. Tekom včerajšnjega dneva so ustanovili Nemci v Varšavi in okolici vojaške svete. Neki podpolkovnik kot odposlanec regentskega sveta je zahteval, da izroče nemške čete na Poljskem orožje. Nemci so to odklonili. Ob 11. uri ponoči se je vršilo v Varšavi zborovanje, katerega se je udeležil tudi znani voditelj poljskih legij Pilsudsky, ki je bil včeraj zjutraj dospel v Varšavo ter bil slavnostno sprejet. Se tekom noči je prišlo do boja z nemškimi četami. Nemške čete so pripravljene, da se branijo. V posameznih slučajih so bile nemške vojaške patrulje razorožene.

Varšava, 11. nov. Regentski svet je poljskim frakcijam na Poznanjskem sporo-

čil: Nemška okupacija je prenehala. Povzvaljo na ustanovitev narodne vlade v Varšavi. Enak poziv je izšel iz Krakova in Pariza.

Poljsko odposlanstvo na Dunaju.

Dunaj, 11. nov. Včeraj je došlo odposlanstvo poljske likvidacijske komisije, da se dogovori z novo vlado o rešitvi tekočih gospodarskih vprašanj.

Tudi Španska naj postane republika.

Amsterdam, 11. nov. Listi poročajo iz Madrida, da je izdala reformistična stranka na Španskem manifest, v katerem zahteva skrajšanje pravic krone. Obenem se zahteva dalekosežno približanje Francoški, Angliji in Italiji. Španski socialisti zahtevajo proglasitev Španske za republiko.

ZADNJE NEMSKO VOJNO POROČILO.

Berlin, 10. nov. zvečer. (K. u.) Veliki glavni stan: Z zapadnega bojišča nikakih novosti.

Berlin, 11. nov. Veliki glavni stan:

Zapadno bojišče: Pri odbijanju ameriških napadov vzhodno od Moze so se v uspešnih protisunkih posebno odlikovali braniborski rezervni pehotni polk št. 207 pod svojim poveljnikom podpolkovnikom Heningsom, oddelki 192. saške pehotne divizije pod vodstvom podpolkovnika von Zeschaua ter oddelki pešpolka 193. Ker je pogodba za premirje podpisana, so se danes opoldne na vseh frontnih delih ustavile sovražnosti.

Prvi generalni kvartirni mojster: Groener.

Protest in prošnja ogrskih Slovencev.

Sobota, dne 6. nov. Ogrski Slovenci so poslali Narodnemu veču v Zagrebu pismen protest proti mažarskemu nasilju, v katerem izjavljajo:

»Društvo za propagando mažarsčine na Slovenskem« je 20. oktobra t. l. obhajalo svojo 25letnico. Slavnost so hoteli izkoristiti v poddel namen, da bi prisilili in zavedli slovensko ljudstvo, da bi se izjavilo proti Jugoslaviji in za Ogrsko. Izdali so varljiv oklic na vse vaške župane in podžupane in jih pozvali, naj se dne 20. oktobra t. l. s svojimi vaščani zbere v Soboti. Sem so navedenega dne dospeli razni mažarski politiki in dostojanstveniki. Na slavnosti so potem mažarski govorniki govorili proti Jugoslaviji in dokazovali, da mi sploh nismo Slovenci, ampak »ogrski Vendi«, ki stajerskega in hrvaškega jezika sploh ne razumemo. Zato naj se nikar ne damo zapečati od Jugoslovancem in se z vsemi močmi upremo temu, da bi se trgale meje Ogrske. Govorniki so naglašali, da ako bi se le kdo našel, ki bi se izjavil proti ogrski kroni ali o katerem bi se le sumilo, da čuti s Slovenci, mu bodo takoj zaplenili posestvo in ga pogladi beračij odstran ogriških mej.

Ob tej priliki je naše ljudstvo prvič slišalo o Jugoslaviji, ker so Mažari zabranili, da ni prišla med nje nobena vest o tem.

Proti takemu nasilnemu postopanju protestiramo vsi zavedni ogrski Slovenci in povdarjamo:

1. Mažarski zistem je doslej zabranjeval in preprečeval vsako razširjanje slovenskih listov, kakor tudi vsak narodno-političen snod. Drugih listov pa narod, ki zna samo slovensko, ni čital. Zato je masa ogriških Slovencev ostala docela nepoučena o političnem razvoju in nima pojma o samoodločbi narodov, še manj pa o jugoslovanskem vprašanju. Našemu ljudstvu se mora najprej povedati resnica in pojasniti sedanjí svetovni položaj, se-le potem naj se izvede ljudsko glasovanje.

2. Na sobotnem zborovanju se je sešlo približno 1500 ljudi. Izmed teh je komaj 300 z »eljen« glasovalo za mažarsko krono, drugi pa so, ko so prvič slišali govoriti o Jugoslaviji, takoj viharno dali duška svojim čustvom in namesto »eljen a magyar« klicali: »Živio Jugoslovani!« Posebno, ko so nam hoteli dokazati, da nismo Slovenci, ampak »vendsko govoreči Ogrji«, je množica tako viharno protestirala, da je preprečila vsak nadaljnji govor. Zato proglašamo mažarski komunike, ki smatra to zborovanje kot našo samoodločbo pro corona hungarica, kot neveljaven.

3. Protestiramo proti nasilju, ki nam ne dovoli, da bi na zunaj pokazali in izrazili svoje slovensko narodno prepričanje.

4. Protestiramo, da se slovenskim politikom ne dovoli priti med nas, da bi ljudstvu pojasnili položaj.

Obračamo se na Narodno veče z iskreno prošnjo, naj na mirovnem kongresu zastopa naše narodne pravice in pojasni nečloveško mažarsko zatiranje in nasilstvo, s katerim se nam brani, da bi se mogli sami izjaviti za naše narodno zedinjenje.

Dalje prosimo Narodno veče, da za slučaj ljudskega glasovanja doseže, da se pred glasovanjem brezpogojno prepreči vsak mažarski vpliv in odstranijo okrajni glavari, notari, orožniki, finance, učiteljsvo in poštni uradniki. Namesto teh naj pride nekaj slovenskih mož, ki bodo na zborovanjih pojasnili pomen samoodločbe in cilje jugoslovanske ter ogrske vlade.

Prepričani smo, da potem med nami ne bo kmata, ki bi se izrekel pro corona hungarica. Dovolj nam je tisoletnega suženjstva. Naša želja je, da se združimo z ostalimi brati Slovenci ter s Hrvati in Srbi.

V imenu nad tisoč ugovarajočih Slovencev na shodu v Soboti, dne 20. oktobra 1918: (sledje podpisi).

Mariborsko pismo.

Maribor, dne 5. novembra.

Ker je bilo avstrijsko vojaško poveljništvo v zadnjem času popolnoma izgubilo glavo, je zavladala popolna anarhija. Vojaštvo je trumoma zapuščalo vojašnice ter hitelo domov. Pri tem je vsak odnesel seboj eraričnih

predmetov kolikor je hotel. Vojaki so plenili vojaška skladišča, pri čemer jim je prav pridno pomagalo civilno prebivalstvo. Nosili so kar očitno po mestu uplenjene in ukradene predmete. K temu se je pridružila še nesreča z vojaškimi transporti. Sestradini in podivjani vojaki — večina Mažari — so vlomili v zaprte železniške vozove na obeh kolodvorih ter pobrali vse, kar so mogli.

V takem položaju je prevzel poveljništvo slovenski general Majster. Tri dni je trajalo ropanje in pljenje. Bili so hudi časi za naše poveljništvo. Od vseh strani so zahtevali vojaških straž, a vojakov ni bilo, ker je vse bežalo domov. Poveljništvo je izdalo na vse občine brzojavni ukaz, da se morajo vsi oni, ki so se samovoljno odstranili, takoj vrniti k svojim oddelkom. Vojaki se tudi res vračajo in sedaj sta oba kolodvora močno zastražena, tako da je vsako pljenje izključeno. Tudi vojaška in druga erarična skladišča so močno zastražena. Vsled dogovora med Narodnim svetom in zastopniki mestnega magistrata se je osnovala mestna varnostna straža, ki oskrbuje v mestu varnostno službo. V mestu vlada sedaj mir. Iz dežele javljajo tudi o raznih nasiljih. Kolodvor na Pragerskem so popolnoma oplenili z bojišča se vračajoči vojaki. Tam je pogorela tudi kurilnica, toda požar je nastal vsled nesreče.

Na več krajih so se udeležili tudi kmetje plenjenj. V ormoški okraj je prišel bataljon hrvatskih vojakov, da je napravil red. Nemški župani v Brežicah, Slov. Bistrici in Ljutomeru so se odpovedali. V vseh treh občinah vodijo posle slovenski župani.

Schönerer za združitev z Nemčijo.

Poročali smo, da je izdal Schönerer oklic za združitev Nemške Avstrije z nemško državo. Naslovil ga je: Zadnja beseda v zadnji uri. V njem pripoveduje, da je to zahteval 40 let, toda niso ga podpirali, marveč v lastnih vrstah so nezvestoba, besedolomstvo in izdajstvo zavirale veleniško reč in so se popolnoma uresničile Bismarkove besede iz leta 1854. in 1890.: »Bojazljiva politika je prinesla vedno nesrečo in Nemci v Avstriji so bili vedno veliki Mihli.« Dalje poziva vse može na krov k zmagi ali k častnemu porazu in pravi: Če podležemo in če je naša usoda, da izginemo v morje večnosti, mora naš prapor z geslom »Heil Allddeutschland!« z nami vred izginiti, ker nemška bodočnost ne bo potem več mogoča. Otožno končava: »Bolje je, da v borbi za naše plemenite vzore podležemo, kakor da hodimo otopeni udanosti pod prostastvom.« Da: herrenfolka je konec!

Velikanske zaloge živil zaplenjene v Hrvatski.

Nemški listi poročajo: Šef generalnega štaba bivše belgrajske vojaške gubernije Kerchnave je izjavil nekemu poročevalcu: »Ko je došlo povelje višjega armadnega poveljstva, naj se Srbija vojaško izprazni, je takoj uredil, naj se zbere vsa za transport sposobna živila, žito, živina in vojaški predmeti. Do 29. oktobra se je odposlalo na Ogrsko 4000 vagonov žita, 10.000 glav pitane živine, 10.000 glav klayne živine, 10 tisoč prešičev, 4000 ovac, 15 vagonov vina, 3 do 4 vagonne marmelade, ogromne množine telefonskega materijala, crožja, municije itd. in okoli 16 milijonov a. narja. Vse to ogromno premoženje je pa sedaj skoro večinoma došlo v roke hrvaškega Narodnega veča. Denar je konfisciral ogrski narodni svet, tako, da niso mogli niti častnikom, niti moštvu, ki so bili na ladji, izplačati mezde. Kar se je v 2 letnem, truda-polnem delu ustvarilo, je prišlo v hrvaške roke.« — K tej jeremijadi, ki nas samo veseli, dostavlja očevidec, da je šef generalnega štaba Kerchnave v Belgradu takoj v prvih dneh, ko se je začela izpraznjevati Srbija, odposlal na svoje ime iz Belgrada nad 30 velikih zabojev, z raznimi narodovimi vrednostmi in živili, ki so bržkone dospeli na svoje mesto, tako da je Kerchnave, ki gotovo v Srbijo ni mnogo prinesel, za daljšo dobo vseno preskrbljen.

Ententa ne bo sklenila miru z boljševiki.

Curih, 9. novembra. Vsa poročila švicarskih listov soglašajo, da bodo vlade entente odklonile ponudbo vlade sovjetov, da se sklene mir.

Boljševiki nastopajo v Švici.

Basel, 9. novembra. »Baseler National Zeitung« sporoča: Vlado v Curihu stražijo vojaki. Preselila se je v neko vojašnico, ker so izvedeli, da se pripravljajo nemiri. Zvezni svet je zapovedal dvema infanterijskima polkoma skrbeti za red in mir. Nemško časopisje zahteva ostre ukrepe proti boljševiški propagandi v Švici.

Židovska republika v Palestini.

Bern, 11. nov. S privoljenjem angleške in ameriške vlade se je sestavilo za Palestino židovsko ministrstvo z ameriškim zionistom Ludvikom Brandeisom na čelu.

Katoliška bukvarna v Ljubljani je prevzela poverjenišvo Matice hrvaške in sprejema samo še do konca tega tedna naročila za leto 1917. in 1918. Kdor se je naročil samo za leto 1917., temu se knjige za leto 1918. ne dopoljujejo, če takoj ne poravnava naročnine tudi za to leto. Kdor ne stanuje v Ljubljani mora pokriti stroške poštnine, katere bukvarna ne more trpeti. Naročniki, ki še niso prišli po knjige za leto 1916., a so naročnino že plačali, naj pridejo v najkrajšem času po knjige v Katoliško bukvarno, ker bo sicer knjigarna po pretečenem roku prostovoljno razpolagala z njimi. Pozivljamo torej vse zainteresirane, da se takoj oglašijo, ker knjigarna ne more z naročilom več dolgo čakati.